

## **Analyse af § 3 overdrev**

### **Hovedkonklusioner**

- I 2008 har kommunerne afgjort 58 sager om overdrev, mens amterne i 2006 afgjorde 61 sager
- Der er ikke nogen nævneværdig ændringer blandt de ansøgte tilstandsændringer, antallet af ansøgte tilstandsændringer eller i afgørelsespraksis
- Antallet af vilkår stiger fra 2006 til 2008 på trods af et fald i antallet af tilstandsændringer
- Der er ikke registreret krav om erstatningsoverdrev i 2006, mens der i 2008 er stillet krav herom i to afgørelser

### **Antal sager for § 3 overdrev**

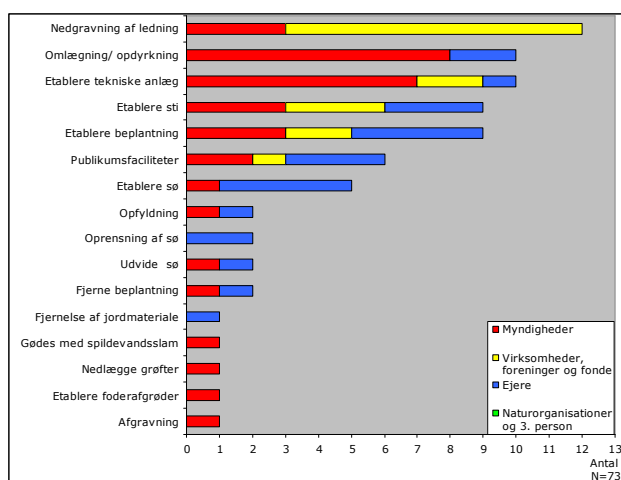
By- og Landskabsstyrelsen har i 2008 registreret 1085 § 3 afgørelser fordelt på 10 forskellige naturtyper. § 3-overdrev udgør med 58 sager ca. 5 % af samtlige § 3-sager for 2008. I 2006 blev der registret 1391 sager, hvoraf 61 sager omhandlede § 3 overdrev, hvilket svarer til ca. 4 % af samtlige § 3-sager det år. Det samlede antal ansøgte sager for § 3-områder viser et fald på 22 % fra 2006 til 2008. For § 3 overdrev er faldet i antallet af sager ca. 5 % og dermed mindre end det generelle billede.

## Tilsynssager og ansøgninger om tilstandsændringer i § 3 overdrev

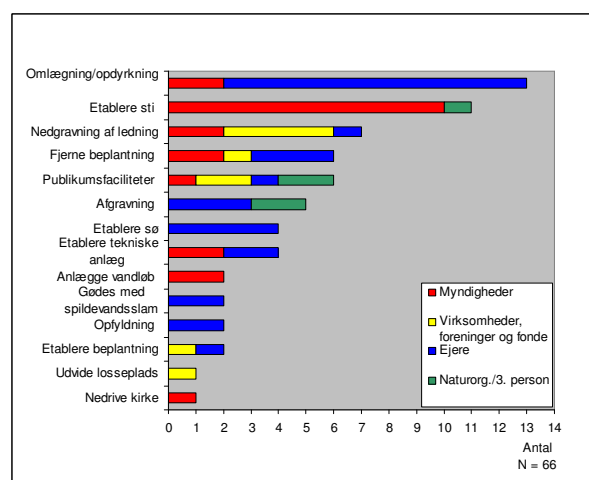
Det samlede antal tilstandsændringer for alle naturtyper falder fra 1704 tilstandsændringer i 2006 til 1520 tilstandsændringer i 2008, dvs. et fald på ca. 11 %. Antal ansøgte tilstandsændringer i overdrev er 73 tilstandsændringer i 2006 og 66 tilstandsændringer i 2008. Det er et fald på ca. 10 % og dermed et mindre fald end det generelle fald for det samlede antal tilstandsændringer. Andelen af tilstandsændringer i § 3 overdrev er i både 2006 og 2008 ca. 4 % af samtlige tilstandsændringer.

I tråd med opgørelsen fra 2006 er der for 2008 udarbejdet en liste med samlede kategorier af tilstandsændringer (for mere information om opgørelsen fra 2006, se "Forvaltningspraksis af § 3 i 2006 på By- og Landskabsstyrelsens hjemmeside). Dvs. at tilstandsændringer, der har et fælles indhold lægges sammen. Den nye og større kategori bestående af forskellige tilstandsændringer får navn efter den ansøgte tilstandsændring, der er mest repræsenteret.

De ansøgte tilstandsændringer er typisk omlægning/opdyrkning, etablere sti, nedgravning af ledning m.m. I 2006 er der i alt søgt om 16 forskellige kategorier af tilstandsændringer. 7 af de 16 tilstandsændringer er repræsenteret med 3 eller flere ansøgninger, mens resten af ansøgningerne er repræsenteret med 1 eller 2 ansøgninger. I 2008 er der i alt søgt om 14 forskellige kategorier af tilstandsændringer. 8 af de 14 kategorier af tilstandsændringer er repræsenteret med 3 eller flere ansøgninger, mens resten af ansøgningerne er repræsenteret med 1 eller 2 ansøgninger. Tekstforklaringen under figur 1 forklarer, hvad de samlede kategorier indeholder af ansøgte tilstandsændringer i 2008.



Figur 1a Ansøgte tilstandsændringer og tilsyn med § 3 overdrev i 2006 fordelt efter ansøger.



Figur 1b Ansøgte tilstandsændringer og tilsyn med § 3 overdrev i 2008 fordelt efter ansøger.

Forklaring af enkelte ansøgte tilstandsændringer:

Afgravning – arkæologisk gravning og sandindvinding

Opfyldning – opfyldning med jord og markstak

Omlægning opdyrkning: *afregistrering af overdrev i forbindelse med 15 års genopdyrkningsret (besigtiget af kommunen)*

Etablere sti: vej og ridesti

Nedgravning af ledning:

Fjerne beplantning: *udtynding*

Publikumsfaciliteter: *shelter og genopføre golfbane, opsætte telt og etablere stendysse*

Afgravning: *arkæologisk gravning og sandindvinding*

Etablere sø:

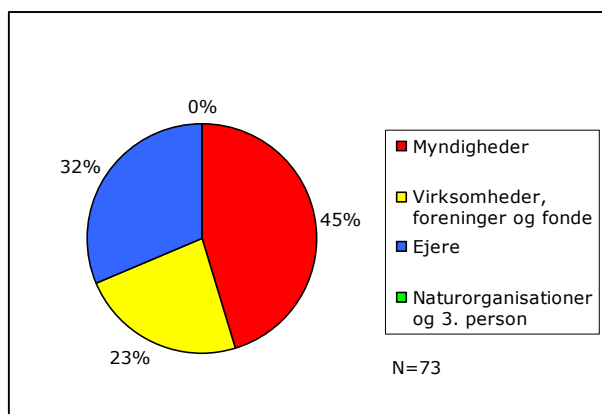
Etablere tekniske anlæg: *etablere bro og opførelse af bygning*  
Anlægge vandløb: regulere vandløb  
Gødes med spildevandsslam:  
Opfyldning: med jord og markstak

Etablere beplantning:  
Udvide losseplads:  
Nedrive kirke:

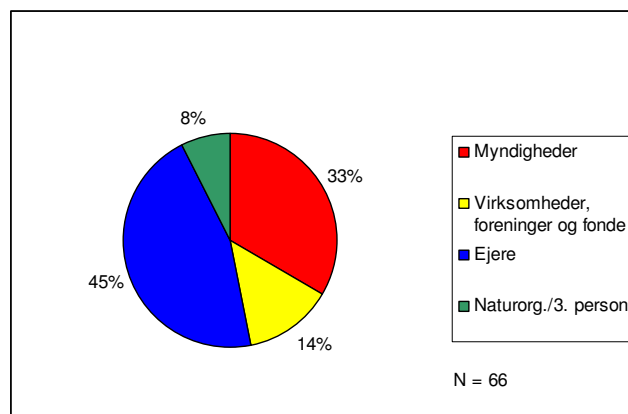
Figur 1 viser fordelingen af ansøgte tilstandsændringer i 2006 og 2008. De otte mest ansøgte tilstandsændringer er overvejende ens årene imellem.

- Der er få ændringer blandt fordelingen af de mest ansøgte tilstandsændringer mellem 2006 og 2008
- Ansøgere til omlægning/opdyrkning domineres i 2006 af myndigheder, mens det primært er ejerne, der ansøger om sådanne tilstandsændringer i 2008
- Der ansøges om færre tekniske anlæg i 2008 end i 2006
- Naturorganisationer/3.person er registreret som ansøgere i 2008, men ikke i 2006
- I 2006 ansøges der om etablering af beplantning, mens der i 2008 ansøges om at fjerne beplantning

## Ansøger til tilstandsændringer i § 3 overdrev



Figur 2a Ansøger til tilstandsændringer og tilsyn i § 3 overdrev i 2006.

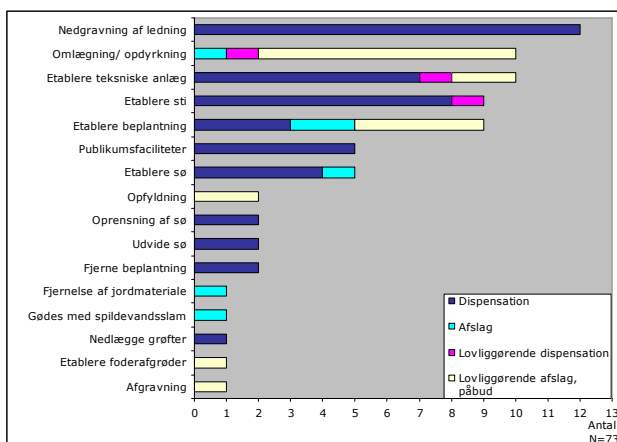


Figur 2b Ansøger til tilstandsændringer og tilsyn i § 3 overdrev i 2008.

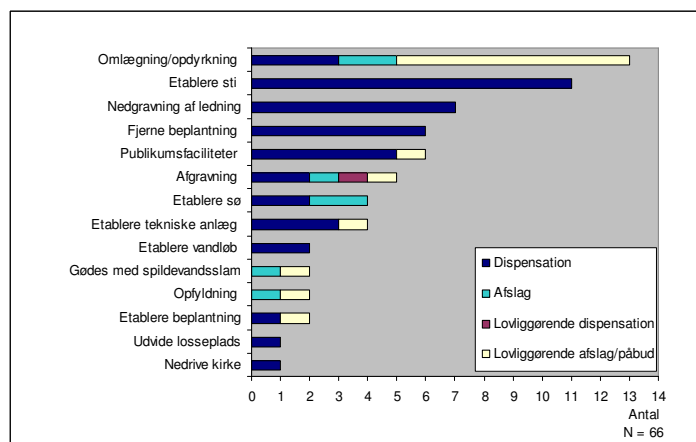
Figur 2 viser, hvem der søger om tilladelse til at foretage tilstandsændringer i § 3 overdrev i 2006 og 2008.

- Ejere står en større andel af ansøgte tilstandsændringer i 2008 end i 2006
- Myndigheder står for en mindre andel af de ansøgte tilstandsændringer i 2008 end i 2006
- Naturorganisationer og 3. person står for 8 % af de ansøgte tilstandsændringer i 2008, mens de i 2006 ikke ansøger om tilstandsændringer
- Virksomheder, foreninger og fonde står for en mindre andel af ansøgte tilstandsændringer i 2008 end i 2006

## Afgørelser til tilstandsændringer og tilsyn i § 3 overdrev



Figur 3a Afgørelser til ansøgte tilstandsændringer og tilsyn i § 3 overdrev i 2006.

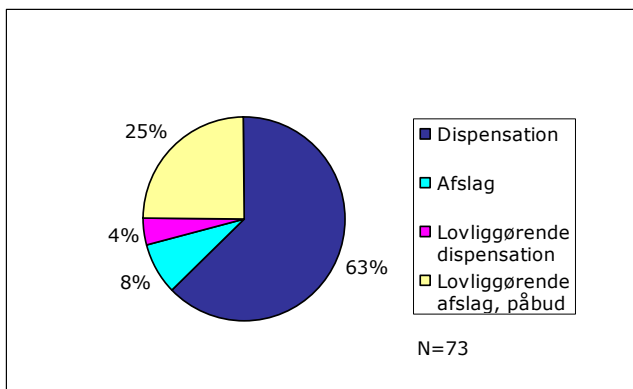


Figur 3b Afgørelser til ansøgte tilstandsændringer og tilsyn i § 3 overdrev i 2008.

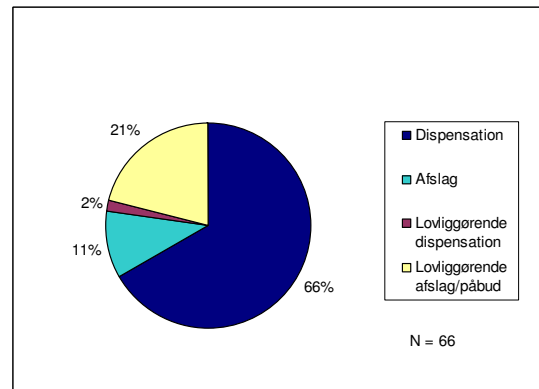
Figur 3 viser, hvilke tilstandsændringer der er givet dispensation eller afslag til, hvilke der er givet efterfølgende lovliggende dispensation til, og endelig hvilke der er givet efterfølgende lovliggende afslag til og påbud om at genoprette/lovliggøre.

- I 2006 gives der ingen dispensationer til omlægninger/opdyrkning, mens der i 2008 gives 3 dispensationer. Heraf er 2 dispensationer givet i forbindelse med anlæggelse af en motorvej og har medført krav om erstatningsbiotop. Den tredje dispensation er givet i forbindelse med et overdrev, der fjernes fra den vejledende registrering efter en kommunal besigtigelse pga. genopdyrkningsretten i naturtypebekendtgørelsens § 2
- Der gives i 2008 2 dispensationer til afgravning i forbindelse med 2 arkæologiske undersøgelser
- I både 2006 og 2008 er der givet enten afslag eller lovliggende afslag til opfyldning
- Begge år gives der dispensation til alle tilstandsændringer om at fjerne beplantning
- I 2006 gives der 3 dispensationer til etablering af beplantning

## Dispensation, afslag og lovliggørelse for § 3 overdrev



Figur 4a Fordeling af dispensation, afslag og lovliggørelse for § 3 overdrev i 2006.

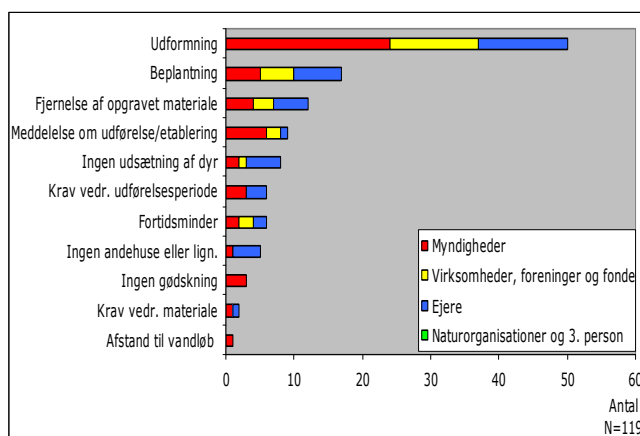


Figur 4b Fordeling af dispensation, afslag og lovliggørelse for § 3 overdrev i 2008.

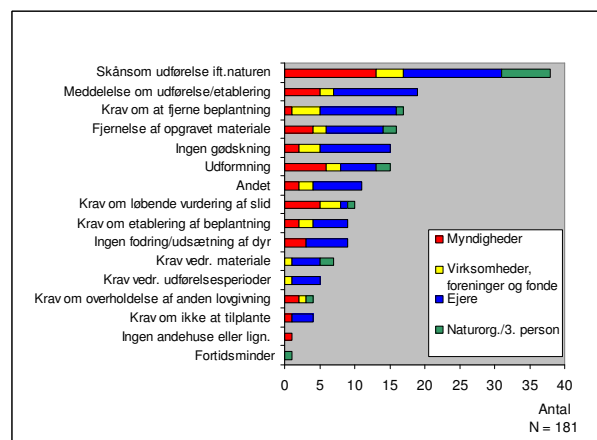
Figur 4 viser den samlede fordeling af dispensationer, afslag og lovliggørelser for overdrev i 2006 og 2008.

- Overordnet er der ikke nogen ændringer i praksis fra 2006 til 2008
- Den procentvise andel af afslag stiger lidt fra 2006 til 2008

## Vilkår i forbindelse med dispensationer og lovliggørende dispensationer for § 3 overdrev



Figur 5a Vilkår for dispensation og lovliggørende dispensation til § 3 overdrev fordelt efter ansøger i 2006.



Figur 5b Vilkår for dispensation og lovliggørende dispensation til § 3 overdrev fordelt efter ansøger i 2008.

I 2008 er der stillet 62 forskellige vilkår. For at lette overblikket er de 62 vilkår samlet sammen i 16 vilkår, se figur 5b. For at sikre sammenlignelighed med undersøgelsen fra 2006, er kategorierne fra 2006, se figur 5a, i videst muligt omfang genbrugt. Listen nedenfor uddyber indholdet af de samlede vilkår, der er repræsenteret på figur 5b.

Skånsom udførelse ift. naturen: *kørsel på/omkringliggende område begrænses, brug af køreplader, reetablering af terræn, muld og råjord opgraves hver for sig deponeres og lægges tilbage i samme jordprofil, undgå erosion, ingen terræændringer udenfor udgravning.*

Meddelelse om udførelse/etablering: *herunder dato for, hvornår det definerede overdrev er beskyttet*

Krav om at fjerne beplantning: *herunder afgræsning, høslæt, slåhøjde, slåareal.*

Fjernelse af opgravet materiale: *fjernelse af materiale efter høslæt.*

Ingen gødskning: *krav vedr. brug af gødning.*

Udformning: *midlertidig ændring af stiføring, størrelse af sø, ikke at etablering ø i sø, udformning af vej*

Andet: *Krav i forbindelse med udgravning, krav vedr. dræn, ingen faste installationer, sand og grusgravning ophører, fjerne teknisk anlæg, ikke etablere afløb fra vandhul, areal lægges hen til ekstensiv drift, krav til placering af tekniske anlæg*

Krav om løbende vurdering af slid: *krav til vedligeholdelse, krav om opsyn efter etablering af vandløb, vedligeholdelsesbræmme.*

Krav om etablering af beplantning: *krav om at bevare beplantning (herunder enkeltstående træer), udså græs, herunder placering af beplantning.*

Ingen forbedring/udsætning af dyr: *ingen dyr i mose.*

Krav vedr. materiale: *affald fjernes fra udlagte jord.*

Krav vedr. udførelsesperioder: *herunder krav om at kommunen udfører arbejdet, seneste udlægning af erstatomsareal*

Krav om overholdelse af anden lovgivning: *adgang for offentligheden, overholdelse af ansøgning*

Krav om ikke at tilplante: *ikke tilplante erstatomsareal*

Ingen andehuse eller lign: *hegn*

Fortidsminder.

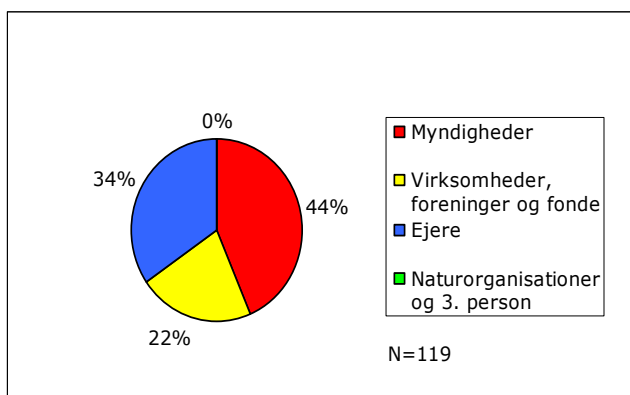
Figur 5 viser, hvilke vilkår der er stillet som betingelse for dispensationer og lovliggørende dispensationer til tilstandsændringer i § 3 overdrev i 2006 og 2008. Som det fremgår af opgørelsen for 2006, er der stillet vilkår inden for 11 kategorier. I 2008 er der stillet 62 forskellige vilkår. Dette

betyder, at det enten har været nødvendigt at samle nogle af disse vilkår sammen i de kendte kategorier fra 2006 eller at oprette nye kategorier. Se listen under figur 5.

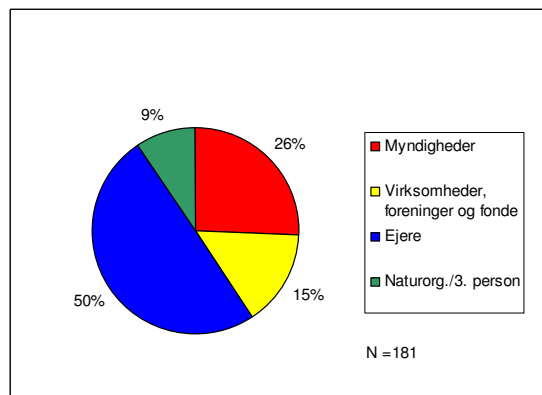
- Antallet af vilkår ændrer sig fra 119 vilkår i 2006 til 181 vilkår i 2008
- I 2006 er udformning det mest anvendte vilkår, mens dette vilkår er stillet færre gange i 2008
- Det hyppigste vilkår i 2008 er det nye vilkår omhandlende hensynet til beskyttelsen af naturtypen i forbindelse med tilstandsændringer
- Kategorien krav om løbende vurdering af slid findes kun i 2008. Det er en kategori, der fremadrettet skal sikre minimalt slid på naturtypen på trods af den fysiske tilstandsændring
- Der er registreret en stor stigning i antallet af vilkår om ikke at gødske fra 2006 til 2008
- Såvel amter som kommuner stiller kun i få afgørelser vilkår om udførelsesperioden
- Kommunerne stiller gennemsnitligt 4 vilkår pr. dispensation eller lovliggørende dispensation, mens amterne gennemsnitligt stiller 2,4 vilkår pr. dispensation eller lovliggørende dispensation



## Fordeling af vilkår på ansøger i forbindelse med dispensation og lovliggørende dispensation for § 3 overdrev



Figur 6a Vilkår fordelt efter ansøger i § 3 overdrev i 2006.

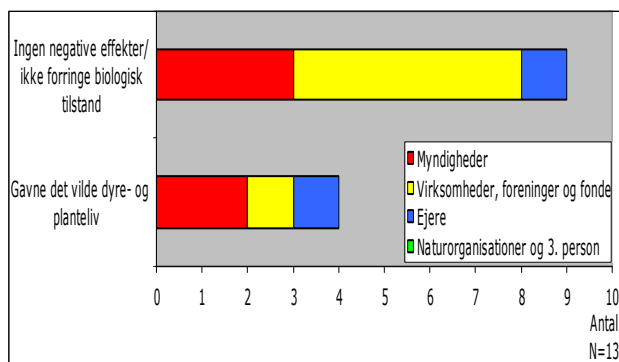


Figur 6b Vilkår fordelt efter ansøger i § 3 overdrev i 2008.

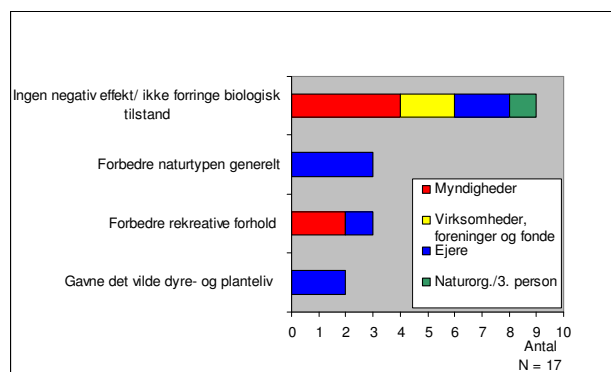
Figur 6 viser, hvem der er stillet vilkår til i forbindelse med dispensationer og lovliggørende dispensationer.

- I 2006 ansøger naturorganisationer og 3. person ikke om tilstandsændringer i overdrev og modtager som følge heraf ikke vilkår, hvorimod 9 % af vilkårene i 2008 gives til denne ansøgergruppe
- Andelen af vilkår stillet til ejere stiger fra 2006 til 2008, mens andelen af vilkår stillet til myndigheder og virksomheder, foreninger og fonde falder

## Vurdering af dispensationer/lovliggørende dispensationer for § 3 overdrev



Figur 7a Vurdering af dispensation/lovliggørende dispensation for § 3 overdrev i 2006.



Figur 7b Vurdering af dispensation/lovliggørende dispensation for § 3 overdrev i 2008.

Figur 7 viser de sager, hvor den dispensationsgivende myndighed har vurderet, om der er tale om tilstandsændringer til fordel for naturtypen og dens tilknyttede plante- og dyreliv, eller om der er tale om, at overdrevet ikke får sin biologiske tilstand forringet.

- I 2006 er der angivet vurderinger for lidt over ¼ af de givne dispensationer og lovliggørende dispensationer, mens der i 2008 er angivet vurderinger i lidt over 1/3 af de givne dispensationer og lovliggørende dispensationer
- Amterne har i 2006 fordelt dispensationer og lovliggørende dispensationer på to kategorier. Kommunerne har i 2008 benyttet fire kategorier. Flere af vurderingerne er meget ens
- I 2008 bliver der også vurderet i forhold til rekreative forhold, hvilket ikke sker i 2006

### **Erstatningsbiotoper for § 3 overdrev**

Der er ikke registreret erstatningsbiotoper for overdrev i 2006. I 2008 er der registreret krav om 3 erstatningsbiotoper, hvoraf der er krav om, at 2 af disse biotoper skal være større end det oprindelige areal.

- Overdrev er vanskelige at etablere som erstatningsbiotop, idet det tager tid for naturtypen at etablere sig

## Resultater for § 3 overdrev

- De mest ansøgte tilstandsændringer i 2008 er omlægning/opdyrkning. Størstedelen af disse tilstandsændringer afgøres med afslag eller lovliggørende afslag, idet tilstandsændringen ikke kan betragtes som naturforbedrende
- Mange af de mest ansøgte tilstandsændringer i 2006 og 2008 har ikke karakter af at være naturforbedrende. Det gælder eksempelvis: Etablere sti, nedgravning af ledning, publikumsfaciliteter og etablere tekniske anlæg. Formålet med disse tilstandsændringer er enten at varetage bredere samfundsinteresser eller at sikre rekreative hensyn. Da selve tilstandsændringerne ikke er naturforbedrende, men alligevel gives der i langt overvejende grad dispensation. Alle dispensationer er fuldt op med en række vilkår, der skal minimere omfanget af påvirkningen
- Blandt alle tilstandsændringerne i overdrev i 2008 har kun én tilstandsændring et naturforbedrende formål, og det er tilstandsændringen ”fjerne beplantning”. Der er sket en stigning i antallet af denne type tilstandsændringer fra 2006 til 2008, og at der gives dispensationer i alle sager
- Der ses også en udvikling i blandt de vilkår, der stilles i forbindelse med dispensationer og lovliggørende dispensationer, idet der er registreret over tre gange så mange vilkår om ikke at gødske i 2008 sammenlignet med 2006